

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس چهاردهم: ادب از که آموختی؟

سوالات چهار گزینه ای

۱- در عبارت «دو کس رنج بیهوده بردند و سعی بی فایده کردند» صفت‌ها کدامند؟

- (۱) دو کس - سعی (۲) بیهوده - بی فایده (۳) رنج - سعی (۴) بردند - کردند

۲- فعل «بردند» برای کامل شدن معنایش:

- (۱) فقط به نهاد نیاز دارد. (۲) فقط به مفعول نیاز دارد.
(۳) هم به نهاد هم به مفعول نیاز دارد. (۴) به هیچ جزئی نیازمند نیست.

۳- رابطه‌ی «تهی» با «خالی» مانند رابطه‌ی با است.

- (۱) طبل - طبله (۲) علم - عمل (۳) آموختن - انجام دادن (۴) پرهیز - دوری

۴- «غازی» یعنی:

- (۱) جنگ‌جو (۲) کسی که قضاوت می‌کند. (۳) وکیل (۴) همه‌ی موارد

۵- کدام جمله «مفعول» دارد؟

- (۱) دانا چون طبله‌ی عطار است. (۲) علم بی عمل به چه ماند؟
(۳) ادب از که آموختی؟ (۴) از عمل ناپسند پرهیز می‌کردم.

سوالات تشریحی

۱- هم‌معنی (مترادف) واژه‌های زیر را بنویس.

غازی	لطیف	قشر	طبله	ماهر
شبیاز	ارمغان	صلاح	کام	تافله

الف علم چندان که بیش تر خوانی / چون عمل در تو نیست، نادانی

ب عالم بی عمل، به چه ماند؟ به زنبور بی عسل.

ج دانا چون طبلدی عطار است، خاموش و هنرنمای.

د نادان چون طبل غازی، بلند آواز و میان تهی.

ه مشک آن است که خود بپوید، نه آن که عطار بگوید.

و هرچه از ایشان در نظرم ناپسند آمد، از آن پرهیز کردم.

۳- کلمه‌هایی مثل «علم و عمل» از سه حرف «ع - ل - م» تشکیل شده‌اند که ترتیب قرار گرفتن حروف در آن‌ها با هم متفاوت است. نمونه، چهار گروه از این گونه واژه‌ها را بنویس.

..... و *دریس* و *سپرد*

..... و

..... و

..... و

..... و

در فضیلت قناعت

هرگز از دور زمان ننالیده بوم و روی از گردش آسمان درهم نکشیده، مگر وقتی که پایم برهنه مانده بود و استطاعت* پای پوشی* نداشتم؛ به جامع کوفه* در آمدم دلتنگ.

یکی را دیدم که پای نداشت.

سپاس نعمت حق به جای آوردم

و بر بی کفشی صبر کردم.

کمتر از برگ تره بر خوان * است

مرغ بریان به چشم مردم سیر

شلغم پخته، مرغ بریان است

و آن که را دستگاه * و قوت نیست

حکایتی دیگر از سعدی شیرازی

* استطاعت: توانایی * پای پوش: کفش * جامع کوفه: مسجد کوفه * خوان: سفره * دستگاه: قدرت

الف) از این حکایت، چه درسی می‌گیریم؟

ب) «مفعول»ها را در این متن پیدا کن و بنویس.

جدول «ادب» را کامل کن.

۲. مففف (کوتاه شده) شاه.

۱. ادب را از بی ادبان آموخت.

۴. نشانه‌ی مفعول در جمله است.

۳. مزه‌ی نمک

۶. کتاب سعدی

۵. مثل عبور فون در بدن

۸. آفرین حرف القبای خارسی

۷. هو ایران نباشد من مبار.

